

SNEŽNIK

KAM PELJE CESTA ILIRSKA BISTRICA - PODGRAD?

predstavniki KS Podgrad, Harije, Rečica predsednik ilirskobistriške podružnice Slovenske ljudske stranke (SLS) Ivan Boštjančič so se, kot zatrjuje slednji, 2. marca poskusili sestati z občinsko upravo, da bi s skupnimi močmi pospešili obnavljanje regionalne ceste, ki je sicer v republiški pristojnosti. Cesta je ozka, spolzka, pregledna in zadnje čase, zaradi neizpolnjenosti mej in carinskega terminala, še obremenjena s težkimi vozili. Naslednji dan je bil v Delu objavljen članek Janeza Roliha "Ljudje niso zadovoljni z obnovo ceste po koščkih", ki je izzval S. Proseno, J. Roliha in V. Lenarčič.

Ivan Boštjančič pravi, da cesta že dolgo groza predvsem prebivalce omenjenih krajevnih skupnosti, saj takorekoč ni voznika, ki na njej ne bi imel nezgode. Za evzdržne je prometne razmere na cesti značila tudi državna komisija. Obljube za njeno rekonstrukcijo so s strani občine dobili že leta 1992, šele lansko jesen pa se je začelo z obnavljanjem 2,7 km dolgega odseka od Zalč proti Podgradu. I. Boštjančič je s predstavniki KS dogovoril, da bo obvestil občinsko vodstvo in skušal gotoviti, zakaj po več kot štirih mesecih prizadevanj niso dobili zagotovila, da bodo dela na odseku končana. Odgovora niso dobili. V. Lenarčič, sekretarka za gospodarstvo, jim je vseskozi dajala optimistične izjave. 10. januarja 1994 je delegaciji KS obljubila, da bodo konec meseca dobili pozitiven odgovor. Po tem roku se ni zgodilo nič. 23. februarja je I. Boštjančič še dvakrat obiskal J. Roliha. Predsednik skupščine mu je povedal, da se sestanek ne namerava udeležiti, ker je problematika ne pozna. Po mnenju I. Boštjančiča občina za obnovo ceste v celoti ni pripravila dokumentacije, brez nje pa ni mogoče pričakovati republiškega denarja, zato je na sestanku zahteval naj SLS predlagajo zamenjavo občinskega odstva, ker "nezakonito pelje stvari naprej in zasluži temeljito revizijo dela."

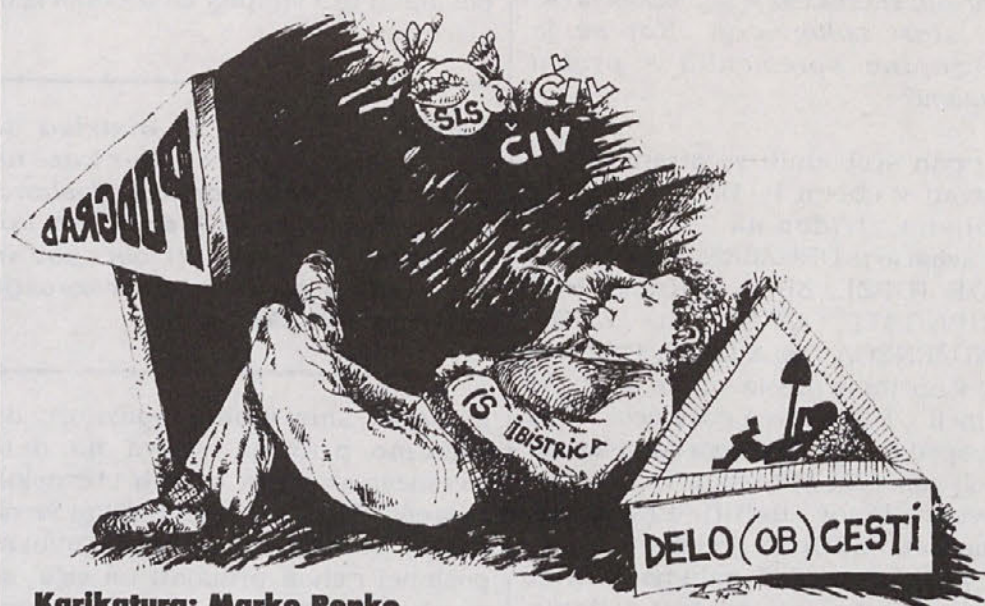

odsek ceste pri Zalčju dobiva novo asfaltno prevleko

Na te obtožbe so omenjeni reagirali. Izvršni svet jih je na zasedanju 10. marca v celoti podprl. I. Boštjančič naj bi bil o javnosti občine v zvezi s cesto, lani je bila razpisana v republiški program obnove, vendar ni bil izbran. Na sestanku ni predstavnikom KS povedal ničesar. Cesta Ilirska Bistrica - Podgrad je regionalnega značaja, za njeno obnovo je pristojna država. Občina se je vseskozi zavzemala za rešitev tega problema. V letu 1993 si je zagotovila 40 milijonov SIT in izdelava projektne dokumentacije za celotno cesto.

S. Prosen je bil obveščen, vendar je bil službeno zadržan. J. Roliha je bil v stavbi

eno nadstropje više in čeprav so predstavniki ključne seje sobe dobili pri njegovi tajnici, za sestanek ni vedel. V. Lenarčič je bila obveščena, sestanek pa se zaradi bolezni ni mogla udeležiti. Po njihovem mnenju I. Boštjančiču ni bilo do tega, da bi se ga kdo od vodstva občine udeležil. Vse to naj bi počel zaradi lokalnih volitev, na katerih volilec nima kaj pokazati. "Z nekaj kvazi aktivnostmi in razvrednotenjem tistega, ki je aktivnosti opravil si misli zadevo prisvojiti in se v predvolilni kampanji hvaliti kako je on zadevo izpeljal." I. Boštjančiču in stranki SLS očitajo nepošteno namene, rušenje IS, predsednika SO in blokiranje projektov, ki jih občina izvaja. V prihodnosti ne nameravajo več sodelovati z njim.

Karikatura: Marko Renko

PONOVNI ZAGON TOVARNE ORGANSKIH KISLIN

Prebivalci stanovanjske soseske S-12, Tomšičeve, Maistrove in Gubčeve ulice, vznemirjeni zaradi namenov novih lastnikov Toka, ki naj bi ponovno začeli s proizvodnjo organskih kislin in vestmi o tem, da so državne institucije že dobile prošnjo za obratovno dovoljenje, so na Izvršni svet občine Ilirska Bistrica naslovili protestno pismo.

Številni podpisniki energično nasprotujejo ponovnemu zagonu tovarne. Od občinske uprave zahtevajo, da se zavzame za ekološko neoporečno in ekonomsko upravičeno proizvodnjo, ki je locirana v centru mesta in je v preteklosti Ilirsko Bistrico "okarakterizirala kot dolino smradu", ustvarila odlagališče industrijskih odpadkov Globovnik, uničila življenje v Reki in ogrozila Škocjanske jame.

Od občinske uprave zahtevajo, da pred morebitnim začetkom proizvodnje dobi od lastnikov Toka zagotovila, da bodo izpolnjeni vsi pogoji, ki v skladu z zakoni varujejo bivalno okolje ljudi. Izvršni svet je njihove zahteve podprl. V občini je dovolj načrtov, ki so ekološko prijazni. Pod okriljem izvršnega sveta deluje tudi odbor za gradnjo komunalne čistilne naprave, ki je razpisal natečaj za pripravo študije. Tok naj bi pripravil študijo o možnostih predelave njegove čistilne naprave za komunalne namene, izvršni svet pa je še ni obravnaval, ker ni zagotovil plačila za njeno izdelavo in mu je zato še niso izročili.

Novi lastniki Toka zatrjujejo, da gre za nesporazum in da ne bodo oživljali proizvodnje organskih kislin. Za nove proizvodne programe bodo uporabili le nekatere tovarniške naprave. Stanovalce v sosesčini tovarne razumejo, po njihovem pa ni razlogov za strah.

ZBORI KRAJANOV SO BILI SLABO OBISKANI

V sedanji ilirskobistriški občini naj bi nastale predvidoma štiri nove občine: Ilirska Bistrica, Podgrad, Knežak in Jelšane. Tako voljo so z javnim glasovanjem izrazili občani na zboriščih krajanov za določitev referendumskih območij. Na njih so še enkrat pretehtali vse razloge za in proti, nekateri pa so odločitev o ustanovitvi nove občine poiskali med več možnostmi.

Krajanji Hrušice in Malih Loč so se odločili za referendumsko območje bodoče občine Hrpele-Kozina, sklep o določitvi svojih referendumskih območij pa so izglasovali v Knežaku (Knežak, Bač, Koritnice), Podgradu (Podgrad, Podbeže, Račice), Il. Bistrici in Jelšanah (Jelšane, Dolenje in Veliko Brdo). Vse ostale KS v sedanji občini in vasi, ki se niso priključile novim referendumskim območjem, čeprav so bile v sestavi KS, ki so se odločile za ustanovitev novih občin, bodo še naprej ostale v občini Ilirska Bistrica.

Vzroki za ustanovitev novih občin so približno isti kot drugje po Sloveniji. Tisti, ki so se odločili za svoje občine so prepričani, da bodo tako lažje reševali probleme s financiranjem lokalnih projektov. Občina Ilirska Bistrica je bila po njihovem mnenju prevelika. Omenjene tri krajevne skupnosti, ki so se odločile za ustanovitev svojih občin si želijo, da bi svoje probleme reševali s pomočjo Ljubljane, ne pa preko Il. Bistrice.

Vodstva krajevnih skupnosti so bila na posvetih dobro seznanjena s potekom uvajanja lokalne samouprave, vendar se je na zboriščih krajanov pokazalo, da so občani premalo obveščeni in jim pravzaprav ni jasno kaj prinašajo spremembe. Udeležba na zboriščih krajanov je bila zelo nizka, razen tam, kjer so imeli namen ustanoviti novo občino. To niti ni presenetljivo, saj je bila vsa zakonodaja s tega področja pripravljena na hitro in pomanjkljivo.

DOGRADITEV OSNOVNE ŠOLE A. ŽNIDERŠIČA

Izvršni svet je sprejel načrt za dokončno izgradnjo šole. Občina je sodelovala na republiškem natečaju in iz investicijskega sklada Ministrstva za šolstvo dobila polovico letošnje naložbe, ki bo stala 84,7 milijona SIT. Manjkajoči denar bo zagotovila iz proračuna, najela pa bo še kredit. Gradnjo, ki se bo začela konec aprila, naj bi dokončali v prihodnjem letu.

OŠ A. Žnideršič se vedno deluje v nedokončanem objektu, čeprav se je gradnja začela leta 1980. Omejena finančna sredstva so omogočala le gradnjo po stopnjah. Tri stavbe (učilnice za razredni pouk, za predmetno stopnjo in telovadnica) so še vedno nepovezane, zasilne rešitve pa niso v skladu z obstoječimi pedagoškimi in sanitarnimi predpisi. Učenci prehajajo iz stavbe v stavbo po blatnih stezah, nimajo urejenih garderob, jedilnice, knjižnice in specialnih učilnic.

Letošnji gradbeni posegi bodo omogočili komunikacijo med posameznimi stavbami, urejena bo okolica šole in dokončana telovadnica. Z ureditvijo kuhinje in jedilnice bo rešen problem v šoli in vrtcu hkrati, saj bi morali kuhinjo v vrtcu zaradi prostorskih in tehnoloških pomanjkljivosti že zapreti. Delavska univerza, ki se bo preselila v dograjeno šolo A. Žnideršiča, bo svoje prostore odstopila Glasbeni šoli in s tem bodo dolgoročno rešeni tudi njeni problemi.

ZELENI IL. BISTRICE ŽELIMO OPOZORITI BISTRIŠKO IN ŠIRŠO JAVNOST NA ŠE VEDNO PEREČE EKOLOŠKE PROBLEME V NAŠI OBČINI

1. Reka Reka je ponovno mrtva! Vemo kdo jo spet svinja!? Zahtevali bomo preiskavo in prisotnost inšpekcij, ki se sicer rade izmikajo, vendar upamo, da bodo tokrat priskočile na pomoč in nam omogočile, da s pomočjo analiz dokončno ugotovimo kdo je tisti, ki neodgovorno uničuje naše bivalno okolje.

2. Novim lastnikom Toka ne bomo dovolili obnove proizvodnje dokler ne bodo izvedeni vsi varstveni ukrepi za ekološko neoporečno delovanje. Odgovorne v občini opozarjamo naj ne nasedajo floskulam o predelavi Tokove čistilne naprave za komunalne namene dokler ne bodo stvari popolnoma jasne.

3. Od občinskega izvršnega sveta zahtevamo, naj končno pristopi k sanaciji Globovnika in določi rok izgradnje prepotrebne komunalne čistilne naprave.

4. Od izvršnega sveta zahtevamo, da zadevo temeljito preuči in ne nasede interesom neke kvazi varstvene skupine, ki želi ustvariti v našem bivalnem okolju nekakšen "indijanski rezervat" pod zvanečim imenom "Notranjski regijski park", ki ne upošteva življenjskih in razvojnih potreb naših krajanov. Podobno stališče je bilo izraženo tudi na zadnji seji občinske skupščine.

ZELENI IL. BISTRICE

JANKO POKLAR

GOSPODARSTVO MORA ZANIMATI OBČINSKE POLITIKE

Občinska skupščina je bila izvoljena še po stari zakonodaji. Kaj se je pravzaprav spremenilo s prvimi volitvami?

Na prvih svobodnih večstrankarskih volitvah v občini Il. Bistrica je bila izvoljena tridomna skupščina. Sestavljal jo je DRUŽBENO-POLITIČNI ZBOR (DPZ), ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI (ZKS) in ZBOR ZDRUŽENEGA DELA (ZZD). Politična moč v občini je prešla v roke tistih, ki so imeli v DPZ največ poslancev, niso pa uspeli iz tega volilnega izida izveči dovolj zase. Na občinskih volitvah so največ glasov dobili krščanski demokrati (SKD) in ljudska stranka (SLS). Stranke so se kmalu po volitvah začele pogovarjati znotraj tedanje koalicije DEMOS o izbiri mandatarja za sestavo nove občinske vlade.

Na volitvah smo Zeleni dobili tri poslanska mesta v DPZ in dve mesti v ZKS. Po nekaj zasedanjih so ostali poslanci nehali prihajati na seje, redno sva se jih udeleževala le Sergij Šlenc in jaz kot poslanca ZKS. To je tudi razlog, da Zeleni Il. Bistrice nismo dosegli vsega za kar smo se zavzemali in obljubili volilcem v programu.

Po dolgotrajnem iskanju kandidata za predsednika izvršnega sveta smo Zeleni ugotovili, da v koaliciji takega kandidata ni. Odšli smo iz koalicije in na predlog liberalnih demokratov podprli njihovega, v tistem času najprimernejšega kandidata. To je bil Jože Rolih in šele kasneje se je izkazalo, da odločitev ni bila najbolj pravilna. V Il. Bistrici že takrat ni bilo moč najti človeka, ki bi bil pripravljen sodelovati s strankami in "zagristi" v nove čase politične demokracije. Priznam, oprijeli smo se zadnje bilke, z izvolitvijo Jožeta Rolih pa nismo bili in še danes nismo zadovoljni. To je stališče vseh strank in ne samo stranke Zelenih. Preprosto nismo imeli sreče.

Ali lahko pojasnite vzroke za nesklepčnost skupščine? Kako se odraža v delovanju izvršnega sveta in občinske uprave?

Glavni vzrok za poznejše obstrukcije in nesklepčnost skupščine je po mojem to, da je prišlo do razprtij med strankami v DPZ, predvsem znotraj koalicije DEMOS, ki ni uspel s svojimi predlogi, saj so poslanci ZZD in ZKS predloge strank v DPZ največkrat preglasovali. Vodenje sej je bilo skoraj v vseh primerih problematično. Rdečo nit smo zgrešili že s tem, da smo za predsednika skupščine izvolili kandidata, ki tega dela ni hotel opravljati profesionalno. Delo skupščine in občine v celoti je s tem veliko utrpelo. Sklicevanje skupščine je potekalo brez temeljitih priprav gradiva z nenapisanim načelom sprejemanja sklepov po hitrem

postopku in z vnaprej določenimi izidi glasovanja.

Skupščina občine Il. Bistrica ne deluje že od decembra, kar kaže na anarhijo v celotni družbi. Poslanci ne izpolnjujejo svojih dolžnosti kot izvoljeni predstavniki občanov in tako tudi s svojo neodgovornostjo zavirajo delo skupščine.

Poslanci smo kmalu spoznali, da nimamo pravega vpliva na delo izvršnega sveta in ostalih občinskih organov. To je po mojem glavni vzrok da so predvsem manj odgovorni poslanci nehali prihajati na seje, še posebej pa to velja za poslance iz vrst DEMOSA v DPZ, ki so enkrat ali dvakrat obstruirali delo skupščine. Tako se je začela njena nesklepčnost. Izvršni svet in predsednik skupščine sta začela delati brez nas in to se je poslaneem še posebej uprlo.

Občinska skupščina nima prostora v katerem bi stalno zasedala. V tisku smo lahko zasledili vesti o tem. Skupščina je zasedala v različnih prostorih. Kako je pravzaprav s tem?

Poslanci smo zahtevali, naj se Dom na Vidmu odda v najem s pogojem, da bi del doma obdržali v občinski lasti (dvorano in dva ali tri prostore) za potrebe kulturne dejavnosti in občinske skupščine. Ko pa je bil dom oddan v najem tretji osebi, je morala občina kot najemodajalec za vse prireditve plačevati najemnino. Plačala jo je tudi za lansko sejo v decembru, čeprav se najemnik (KASTEL) ni niti toliko potrudil, da bi jo primerno ogrel. Da bi bile zadeve okrog tega še bolj banalne, sta nas predsednik skupščine in njegov sekretar povabila na zadnjo, decembrsko sejo, v menzo tovarne Lesonit. Tam naj bi nam bilo vsaj toplo. To je bil tudi zame višek vsega in sem prvič v svojem mandatu sejo bojkotiral.

Kdaj bo skupščina spet zasedala?

Gospodu županu in vsem članom izvršnega sveta z njegovim predsednikom vred ustreza, da nima kdo sklicevati skupščine. Na ta način lahko delajo kar hočejo. V bistvu nam in volilcem kažejo, da skupščine sploh ne potrebujejo in da lahko sprejemajo vse odločitve, ki so življenjskega pomena za razvoj občine mimo nje. Od zadnje seje v Lesonitu je preteklo že tri mesece.

Enkrat lani smo v skupščini izglasovali in sprejeli sklep, ki naj bi tridomno skupščino pretvoril v enodimno. Tako naj bi dosegli sklepnost. Ukinili smo predsedstvo skupščine, ki so ga sestavljali predsedniki vseh treh zborov. Vse to početje je privedlo do nasprotnega

učinka. Sklepčnost in udeležba na sejah se je še zmanjšala.

Mimo skupščine zagotavljajo sredstva za gradnjo novega gasilskega doma in policijske postaje, ki sicer je v načrtu, od skupščine pa za financiranje tega projekta niso dobili soglasja. Predsednik izvršnega sveta svojevoljno obljublja denar iz proračuna o katerem poslanci še vedno veljavne skupščine sploh še nismo razpravljali. Nisem proti omenjeni investiciji, te objekte vsi skupaj potrebujemo, rad bi le poudaril, da izvršni svet odloča brez podlage. Vse skupaj odraža akutno brezpravnost naše države. Zdi se, da lahko vsak počne kar si zaželi. Na pravne posledice svojih dejanj pa se nihče ne ozira.

Kako ocenjujete delo izvršnega sveta in njegovega predsednika?

Izvršni svet opravlja delo slabo, nekorektno in neodgovorno. Predsednik je že v predstavitvenem konceptu svojega dela napovedal, da po njegovem izvršni svet ne more in ne sme imeti več nobenega vpliva na poslovanje delovnih organizacij in da se bodo morali vsi gospodarski subjekti zanašati predvsem na lastne moči. V treh letih je svojo demagogijo srečno spravil v življenje. Skupaj s člani izvršnega sveta in občinskimi strukturami je dovolil propad nekaterih podjetij v občini.

Gospa sekretarka mora kljub upokojitvi opravljati zahtevna dela vodenja sekretariata za gospodarstvo. Politične stranke v občini niso sposobne poiskati človeka, ki bi ustrezal vsem zahtevam predlagateljev.

Omeniti moram kolaps Kmetijske zadruge, ki so jo nonšalantno, skupaj s predsednikom skupščine, prepustili usodi, pri tem pa so se izgovarjali na ukinitev hrvaškega trga. Kmetje se s prodajo mleka niso mogli več preživljati, čeprav je bila bistriška mlekarna dobro opremljena. Danes je zaprta. Mleko se vozi v postojnsko zadrugo in ga predelanega zdaj pijemo. Pri stečajnem postopku zadruge so po nizkih cenah razprodali že skoraj vse njeno imetje. Tako je npr. nekdo za odškodnino, ki jo je dobil zaradi suše lahko kupil cel objekt bivše zadruge v Zabičah, ostali kmetje pa so morali šele po dolgih korakih izvedeti, da so tudi oni upravičeni do odškodnine. Odgovornost izvršnega sveta in njegovega predsednika je tudi ta, da gospodarski razvoj v občini ni šel v smer pridobivanja novih delovnih mest. Rolih se je distanciral od reševanja podjetij, ki so zašla v težave. Res je, da je tudi v drugih občinah stanje podobno, ne pa povsod. Po njegovem se mora politika ločiti od gospodarstva. Če se v svojem mandatu ne bi oklepal tega zgrešenega stališča, bi se lahko

nekaterim podjetjem, ki so šla v stečaj ali pa se z likvidnostnimi težavami ukvarjajo zdaj, dalo pomagati. Enkrat bom omenil Kmetijsko zadrugo. Podobno pa velja tudi za Tok, Vezena Bled in Grafiko.

Konec leta naj bi bile lokalne volitve. Kaj menite o njih? Bodo prinesle kakšne pozitivne spremembe?

Edini namen lokalnih volitev, ki so se izoblikoval v glavah veleumov v Ljubljani, je načelo deli in vladaj. Svoje cilje so vsekakor dosegli. Krajanom z njimi ponudili kost in jih tako med seboj sprli, zase pa so pridržali moč in s tem omogočili zakrivanje družbenih in gospodarskih problemov. Slovenijo pestita politična in gospodarska kriza, ki ji ni vidne konca. Obstoječe občine so bile popolnoma v redu in bi se znotraj njih dalo vse urediti zgolj s poenostavitvijo reorganizacijo upravnih teles. Iz tega dejanja veje očitna želja po centralizaciji države. Kar prej ni vzel Beograd, si pri nas jemlje Ljubljana. Kontrola državljanov bo popolnejša, saj so že po volitvah podprli davčno upravo in druge službe.

Kljub našim prizadevanjem, da imeli svoj upravni okraj, uresničujemo načrti, ki so bili izdelani pred uveljavitvijo novega registra območij. Svoje policistov ne moremo poklicati direktno, vse zveze gredo preko Postojne.

V zadnjem času se veliko govori o Notranjskem regijskem parku. Pripravlja cerkniško podjetje Ar. Kakšno vlogo ima ilirskobistriška občina v njem?

Obstoječe občinske strukture še vedno kometirajo z umetno ustvarjeno tvornico, ki jo predstavlja projekt Notranjskega regijskega parka. Občino Ilirsko Bistrica na vse pretege potiskajo družbo Postojne, Cerknice in Logatec. Podjetju Area, ki sicer nima kaj početi, so s tem projektom zagotovili delo in velike denarje. Opozoril bi na dejstvo, da mi kot občina ne spadamo v Ar. Zavedati se moramo, da so možnosti za razvoj kmetijstva in turizma na našem podeželju pičle.

Financiranje programa Notranjskega regijskega parka skupščina občine sploh ni potrdila. Izvršni svet dela tudi v tem primeru brez soglasja skupščine.

Vsak park prinaša s seboj še vedno omejitve pri razvoju teh dejavnosti. To se nanaša na Sviščake in Snežnik, pogorje se bojim, da je simpatizirano zanj s strani izvršnega sveta pogubeno za razvoj turizma in gospodarstva na občinah, čeprav sem sam ekolog in strinjam, da je treba naravo ohraniti v njeni prvobitnosti, vendar ne za vsako ceno.

Branko Zidar

PESNIK, KI ŽELI PRIKLICATI TIŠINO

Aleš Debeljak, pisec več knjig pesmi, prevajalec, esejist in dobitnik različnih nagrad za poezijo, od Amerike do Vilenice, sourednik pri založbi Wieser in reviji Literatura, sodelavec Razgledov s pesniškimi prevodi v angleščino, hrvaščino in italijanščino, najbolj znan slovenski pesnik v tujini, če odmislimo domača šalamuna, teoretik modernizma in nove ameriške proze, nekdanji intelektualni "zdomec", ki je pred kratkim doktoriral iz sociologije kulture in predava na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, je 4. marca sklenil vrsto prireditve ob XVII. mesecu kulture. V proščenem pogovoru ga je predstavila bistričanka in kulturna urednica Razgledov Nela Malečkar.

Aleš Debeljak je spregovoril o svoji navezanosti pisani in govorni besedi, o tej stari slovenski tradiciji, ki piše odgovore času in ga danes določajo množični mediji. Nemogoče je pisati lirčne pesmi iz dotikanja megle, če ga svet postavlja na rob ruševskega pekla. Duhovna kriza se je začela kazati tudi v naši zavesti. Po sledovih ameriških sanj je največji tisti, ki se vključuje "podgarjo dirko" za denarjem. Neprofitne dejavnosti životarijo, glasba, film in likovna umetnost obračajo kapital. "Pes grize psa." Kulturne domove zamenjujejo nakupovalni centri. Kako odgovoriti na ta izzivi? Vse njegove pesmi in razprave šelestijo v vetru priredetosti, lastne izkušnje in iskanja - vsa umetnost se zgodi in se dogaja iz nezadovoljstva do sveta, ki je globoko individualna, izkušnja v ustvarjalnem delu pa mora biti enkratna in neponovljiva.

stkana iz "celic srca, kamor si sami ne upamo."

Odrasel je v osemdesetih letih, ki so vsaj Sloveniji prizanesla. To so bila leta potovanja in potepanja brez občutka po "zato hlem režimu." Veliko število disidentskih razumnikov si je tedaj ustvarilo ime z obravnavanjem vprašanj, ki jih zgodovinarji ne uspejo ali ni smelo odpirati. Sam ni bil in ni član nobene partije. Ni se vključil v struje, ki so literaturi obrnile hrbet in jo s tem onemogočile, nekatere slovenske pisatelje pa prenesle v vode politike.

Aleš Debeljak velja za pesnika melanholije. Nagnjen je do pesimističnih tonov se pri njem kaže kot izogibanje velikim temam in velikim knjigam, čeprav je poezija manj in roman veliko bolj primerna oblika za zgoščevanje človeške usode. Osebe njegove pesniške zbirke *Minute strahu*, ki jih scela fotografira in oživi s stih, so sami izgubljeni, brezdomci in ljudje hrepenenja, drugačni od nas in v nas prepoznani. Z njimi premišlja svojo usodo in skrivnost ostane lepa tudi zanj, saj ne ve za sporočilo svojega dela.

Navajen prostranosti se je vrnil v meje majhnega in živi bogato življenje. Ne določa ga samo nacionalna kultura. Bivanje v Ameriki ga je prepričalo, da je samo prava umetnost tista, ki lahko izoblikuje identiteto narodu, industrija je ne more. Slovenija ima ljudi, ima kvalitetno seme, ni pa strehe, ki bi prepuščala toploto in jim ponudila rast.

Aleš Debeljak, verjemite, je ravno prava oseba, ki vam pove tisto, kar ste si sami želeli.

Branko Zidarič

Aleš Debeljak in Nela Malečkar med pogovorom

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Strokovna literatura za odrasle

Alison, J.: Vodni vrtovi; Beckett, K. A.: Fuksije; Benson, R. H.: Jezus - prijatelj; Bernik, J.: Medkanice in akvatinte; Čez polje pa svetinja gre; iz izročila nabožnih pripovednih pesmi na slovenskem; Frankl, V. E.: Volja do smisla; nove in raba logoterapije; Good, P. E.: In mulc bo pomagal; Gospodarske pogodbe I. in II. knjiga; Grunfeld, F. V.: Igre sveta: zgodovina, igre, naredimo sami; Hočevar, B.: Kaj morate vedeti o denarju in borzi, da lahko iz enega tolarja naredite dva; Howell, F.: Skriti zakladi; Hudičev lovareček: drobne misli velikih mislecev; Igljč, B.: Tehnologija pridobivanja vlaknin za izdelavo papirja I. in II. del; Kmecl, M.: Zakladi Slovenije; Kmecl, M.: Zgodbe biologa; Leskošek, M.: Gnojnice; Mackay, H.: Plavaj z morskimi psi in ostani živ; Mojstrovine v muzejih sveta; Marzinek-Spath, E.: Učim se jahati; Pavlin, D.: Slovensko narodno izročilo; Pope-Toth, K.: Homeopatija; Prebil, I.: Opisna geometrija; Rist, M.: Živalim prilagojena reja; Rüdiger, M.: Umetnost ličenja; Skalin, B.: Ribogojstvo; Stropnik, J.: Dinamika; Tek na smučeh; Tommasini, G. F.: Zgodovinski komentarji o Istri; Trstenjak, A.: Človek simbolično bitje; Zakon o modelovanju delavcev pri upravljanju s komentarjem.

Leposlovje za odrasle

Budal, A.: Križev pot Petra Kupljenika; Carli, A.: Zadnji dnevi v Ogleju; Carmina Burana: izbor; Dolenc, M.: Pes z Atlantide; Druon, M.: Prekleti kralji 7. del; Dumas, A.: Grof Monte Cristo 3. do 10. del; Fajdiga, F.: Škratni sij; Flaubert, G.: Skušnjava svetega Antona; Flisar, E.: Tristan in Izolda: drama o ljubezni in smrti; Hudolin, J.: Divjanje; Kolofoktar, Kovačič-Borec, A.: Pohlep po človeku; Križnar, T.: Samotne sledi; Švajncar, J.: Ptice v zraku.

Strokovna literatura za mladino

Muck, D.: Blazno resno o seksu: knjiga namigov za najstnike.

Leposlovje za mladino

Hoffman, E. T. A.: Princeza Brambila, Zlati lonec, Gospod Cinober; London, J.: Zgodbe iz severnih gozdov; O'Dell, S.: Otok modrih delfinov; Rizzatti, L.: Zajec na gričku, Raček v jezeru, Riba v morju, Rakun ob reki; Rudolf, F.: Medvedje, zajčje, lisičje; Stržinar, J.: Morjanka; Trdina, J.: Basen o mački; Twain, M.: Princ in beraček.

V GALERIJ
HODNIKOV MLIN

Nosétova dela so podobe imaginarnega spektakla tako imenovanega iskanja 4. dimenzije. Pogojena so z zavestjo in mišljenjem, čeprav imamo tu in tam občutek da gre za naturalno abstrakcijo, ki ni povsem prekinjena z realnostjo. Namesto figuralnosti so v ospredju transcendentalne zasnove, ki ponazarjajo avtorjevo potovanje po 4. dimenziji, hotenje po zblizanju "nesmrtnosti in neminljivosti". V pretakanju barvnih površin in modrikastih temin, ki ponazarja raztroseni kozmos in so slikarjeva podlaga, vnaša s široko in odločno ekspresivno gesto konstrukcijo slikovne govorice.

Izbrana tonska barvitost, spontani ritem pretakanja, amorfnosti oblike, turbulence, izpisujejo Nosétova hotenja po popotovanju skozi vesolje brez smeri in cilja. Izgubljenost v 4. dimenziji ni možna, saj je prisotna in v vseh delih toliko navzoča, da v gledalcu upodobi bližino in hotenje avtorja, ki razkrije pot in smer, prepušča pa prosto fantazijo, ki ne zavrača individualnosti in dramatičnosti. Nebesni svod je sedaj odprt, figuralna oblika se razkroja in razpusti, oko sledi neskončnim globinam in prazninam, z ekstazo hotenja po "nedosegljivem" se začenja potovanje po 4. dimenziji.

Nosétovo slikarstvo je v tesni povezavi z ideologijo in razmišljanjem poznih osemdesetih let, ki z uporabo različnih tehnik presega določena pravila. Pojavi se potreba po preseganju konvencionalnih opredelitev in mej v umetnosti, saj je v zraku čutiti nasičenost dotedanjega ustvarjanja, domišljijo, radoživost in humor. Nosé pri slikanju uporablja različne smole, katran, bitumen, elektronska vezja, dele motorjev in strojev... Sprva med temi različnimi materiali ne najdemo nobene

Aleš Nosé na otvoritvi svoje razstave

povezave, vendar se kasneje izkaže, da so v medsebojnem odnosu, umetnik mu le spremeni funkcijo, točno določi namen in ga rekonstruira, s tem pa pridobi nove razsežnosti, ki ohranjajo podatke o resničnosti. Materiali tu postanejo nevtralen medij in niso sami sebi namen, niso uničeni in ponovno sestavljeni, so le prenešeni in prekriti z drugimi materiali.

Nosé v svojih delih ne išče resnice, bistvo slike osredotoči na prostor. Izogiba se neposrednemu načinu sporočanja, zveza med materiali, tehniko in iz tega nastalo sliko je povsem jasna, vendar je odnos med njima skrivnost in včasih provokativen, slika pa postane prispodoba utelešene energije.

Aleš Nosé je brez dvoma umetnik, ki v pogojih postindustrijske družbe nadaljuje tradicijo slikarstva in se tako odziva na dogajanja v moderni družbi, v kateri se je tudi zavest o vedenju, da je umetnost ena izmed vodilnih človekovih dejavnosti, močno pozitivno spremenila.

Alex Batista

PREBERITE!

MATE DOLENC: Pes z Atlantide, Mladika, Ljubljana 1993.

Tudi v tej Dolenčevi knjigi ni spremne besede. In tako je prav. Leposlovje naj ostane samo, ostroumne strani s katerimi po stari slovenski navadi postane teoretičnem pomembnejši od avtorja, sodijo drugam. Pes z Atlantide je, podobno kot se nekatere njegove knjige, obkrožen z morjem. Dolenc, zasvojen z otokom in spominjanjem, se vrne nanj in bolj od daleč opazuje domačine in predvsem mlade turiste, ki se znajdejo na stopnji prikritega spora s svetom, nekaj iščejo, a ga ne zanimajo preveč, saj ne poseže v njihovo bistvo ko brede skozi čas in morje. Zdi se, da je podoben psu s pomola, ki je zgubil vonj po gospodarju. Ne more ga priklicati nazaj, nikomur se ne približa in nikogar ne pusti k sebi. Pes črnega pogleda se pojavlja in izginja, avtor pa se spušča pod gladino vode, v svojo potopljeno Atlantido, kjer se vse dogaja tako, kot da bi nekoč bilo. V deželi tišine ostane miren in pozabljiv, tu z valovi valovi nostalgija in sreča po minulem. Dolenc je vselej nekoliko satiričen in ironičen, tudi do sebe. Ko se znajde v zgodbi je opazovalec in akter hkrati, zna gledati in se otroško čuditi življenju. Lahkotnost njegove zgodbe se pokaže kot prednost, ki jo čudovito nadomesti z izbranim stilom pripovedi. Pri tem je nekoliko strašljiv, notranje prizadet in s stremljenjem želi obiti sile, ki v človeku morijo najbolj človeško. Čas se zapreda v zgodbo kot živobarvna nit hrepenenja na skoraj mitskem otoku, ki ga preplavalja. Pes z Atlantide svet vrti drugače. Zgodba z "obnovljivo vsebino" je napisana klasično, moderno, izčiščeno, bralca "zlahka potegne v globino" in mu ponuja estetsko ugodje. Vzemite jo v roke!

B. Z.

NA KRATKO
"PRIMORSKA POJE '94"

V nedeljo, 27. marca, smo v dvorani Doma na Vidmu poslušali zborovsko petje. Prireditve so organizirali: Zveza slovenskih kulturnih društev v Italiji, Združenje pevskih zborov Primorske in bistriška Zveza kulturnih organizacij s pomočjo neposrednih "ukrepov" ekipe, ki je bila sestavljena iz članov našega pevskega zbora-Kettejevcev. Največji vsakoletni praznik petja na Primorskem je potekal že petindvajsetič. Napovedovalka Tadeja Fatur je po pozdravnem govoru g. Aleksandra Ternovca predstavila naslednje zборе: MoPZ KUD "Simon Jenko" Temnica, MPZ "F. Bevk" Šmarje, MePZ Folklorne skupine s Krasa, MoPZ "Slavnik" Hrpelje-Kozina, MoPZ "Ivan Panger" Korte in Mešani cerkveni zbor iz Dornberka.

Ponavadi smo poslušali nekaj povprečnih zborov in na koncu se enega ali dva boljša, tokrat pa smo spremljali vrsto skladb in programov, ki so si bili med seboj veliko bolj različni kot prejšnja leta.

Na ta način zbori razbijajo monotonost in stereotipnost, zanimanje poslušalcev pa iz leta v leto narašča.

Prav zato nas zelo zanima kako se bodo domače skupine odrezale na občinski reviji pevskih zborov, ki bo prve dni junija v Hrušici. Ob tej priliki želimo veliko uspeha novoustanovljenemu pevskeemu zboru iz Knežaka, ki ga že poldrugi mesec vodi Lojze Boštjančič.

Dimitrij Bonano

ZNAMENITI DOMAČINI

JANEZ IN JANKO BENIGAR

ROD ZNAMENITIH BENIGARJEV IZVIRA IZ ILIRSKE BISTRICE

V decembru 1993, natančno 23., je minilo 110 let, odkar se je v Zagrebu slovenskim staršem, profesorju

V izvestjih gornjegrajske gimnazije je leta 1885 priobčil zgodovino njenega fizikalnega kabineta za obdobje 1850 -

Po smrti prve žene se je profesor Janez poročil z Julijano (1861-1936), rojeno Maček. Tako se je reklo pri hiši

v Radečah, ime pa je povzelo pastorju Primoza Trubarja. Na hiši bila plošča z letnico 1500, vendar razbili leta 1800, ko so hišo nadzorovali Indijanci in s tem posredno tudi k profesorju in skrbela za otroka. Iz zakona so se rodili še otroci: Marija, Vučić, Julci por. Pichler, Francek (por. OF), Vladimir (pomorski strokovnjak) in Ivanka.

Brat profesorja Janeza je bil Andrej Kot duhovnik je služboval na jugu v Pulju. Bil je velik narodni buditelj in zato ga je fašistični režim preganjal. Pokopan je v Trnovem.

Veja Benigarjev je obsejna in se razširja leta svojega življenja naša da bi našli številno profesorstvo in sorodstvo, vsekakor pa bi bilo zanimivo se podrobneje raziskati njegovo življenje in delo.

Če sledimo besedilu že omenjenih zloženke, naletimo na velike težave pri raziskovanju Jankovega življenja ne samo zato, ker je bila njegova izredno bogata, temveč tudi zato.

Stipetova hiša - dom Janeza Benigarja sedaj Vrtarjeva v Gabrju št. 14 v Trnovem, se v sto letih ni mnogo spremenila

Prof. Janez Benigar z ženo Julijano otroki v času, ko je Janko že odpotoval v Južno Ameriko

matematike Janezu in ženi Ruži, rodil sin Janko. Natančnega in podrobnega življenjepisa tega velikega slovenskega znanstvenika, raziskovalca in opisovalca življenja južnoameriških Indijancev, najbrž nikoli ne bo mogoče napisati in ohraniti našim znancem.

Tako sem začel svoj sestavek v zloženki, ki je izšla ob razstavi o Janku Benigarju. Priredil jo je **Mestni muzej Ljubljana v Kulturno-informacijskem centru Križanke** in je bila odprta od 18. do 29. januarja 1994. Predno se seznanimo s tem velikim Slovencem, moramo stopiti nekoliko nazaj k rodu, ki izvira iz Ilirske Bistrice.

Sredi 18. stoletja je potres močno poškodoval cerkev v Trnovem. Iz Gradca sta jo prišla obnoviti brata **Weniger**. Po končanem delu sta ostala kar tukaj, si ustvarila družino in poslovenila rodbinski primerek v Benigar.

Jankov oče **Janez (Ivan)** je bil rojen 29. 1. 1845 v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Hiši se je po domače reklo **"Pri Stipetovih"**. Gimnazijo je obiskoval na Reki, v Karlovcu in Zagrebu, matematiko in fiziko pa na Dunaju. Tu je leta 1870 izdal knjigo **Über Diffusion von Gasgemengen**. Leta 1872 je začel službovati na gimnaziji v Vinkovcih, 1876 se je preselil v Zagreb, kjer je ostal vse do svoje upokojitve leta 1914. Umrl je 20. decembra 1920 v Radečah pri Zidanem mostu.

1884. Kot solnik je bil splošno priljubljen med dijaštvom, znan samo kot "Janez", sicer pa ljubitelj narave in nekakšen posebnec. Na Dunaj je šel študirat kar pes in bos, da je prihranil obutev. Z družino je rad obiskoval okolico Zagreba. Vsi so hodili bosi. Kopali so se v Savi, kar je bilo za tiste čase dokaj nenavadno. Ko je nekoč v zimi in visokem snegu obiskal goro Kum nad Trbovljami, se je župnik začel krizati, ko ga je videl. Misli je, da je prikazen. Na Dunaju je kot študent dobival dve leti stipendijo neke ruske ustanove, kot utemeljitev pa so navedli njegovo veliko pripadnost panslavizmu.

V Zagrebu se je poročil z Ružo, rojeno Lukež v Dobravi pri Radečah. Rodila mu je sina Janka in hčerko Ružo. Osem dni po porodu je umrla. Stanovali so na Ilici 32. Janko je bil zelo živahen otrok in je bil nekakšen vodja svojim bratom in sestram pri mnogih otroških vragolijah. Pogosto je oprezal na balkonu in če so se pojavili gostje je zavpil: "Posjeta dolazi!", nakar so se vsi poskrili pod postelje. Rad je hodil po ozki ograji balkona in lovil ravnotežje z rokami. Ko se je oče nekoč vračal domov je opazil, da raznaša veter liste papirja. Enega je pobral in ves presenečen ugotovil, da je na njem njegova pisava. Janko je veselo spuščal z balkona liste očetovega rokopisa za knjigo o fiziki. Nikoli več je ni napisal. (Primerjajte kasneje usodni poseg narave in podobno usodo Jankovega rokopisa).

Sam nikoli ni hotel razkriti javnosti, vsemu temu prispeva še velika oddaljenost in odmaknjenost kraja, v katerem je živel 43 plodnih let in tam tudi umrl. Malo prispeva k temu tudi nas manj znani jezik, v katerem je pisal, španscina. Pa vendar se je, vedno vedno znova spomniti Janka Benigarja, ne samo ob okroglih obletnicah njegovega življenja, temveč naša dolžnost, da se mu vsaj skromno oddolžimo za njegov ogromen prispevek k boljšemu poznavanju Julijana je pred poroko gospodinjstva Indijancev in s tem posredno tudi k profesorju in skrbela za otroka. Iz zakona so se rodili še otroci: Marija, Vučić, Julci por. Pichler, Francek (por. OF), Vladimir (pomorski strokovnjak) in Ivanka.

Pred 16 leti in pol sem izkoristil vedno priložnost ob krajšem bivanju v južnem delu Argentine, da sem se odal skupaj s sinom Alešem v premetstvu dveh rojakov, ki živita tam in v Pulju. Bil je velik narodni buditelj in zato ga je fašistični režim preganjal. Pokopan je v Trnovem.

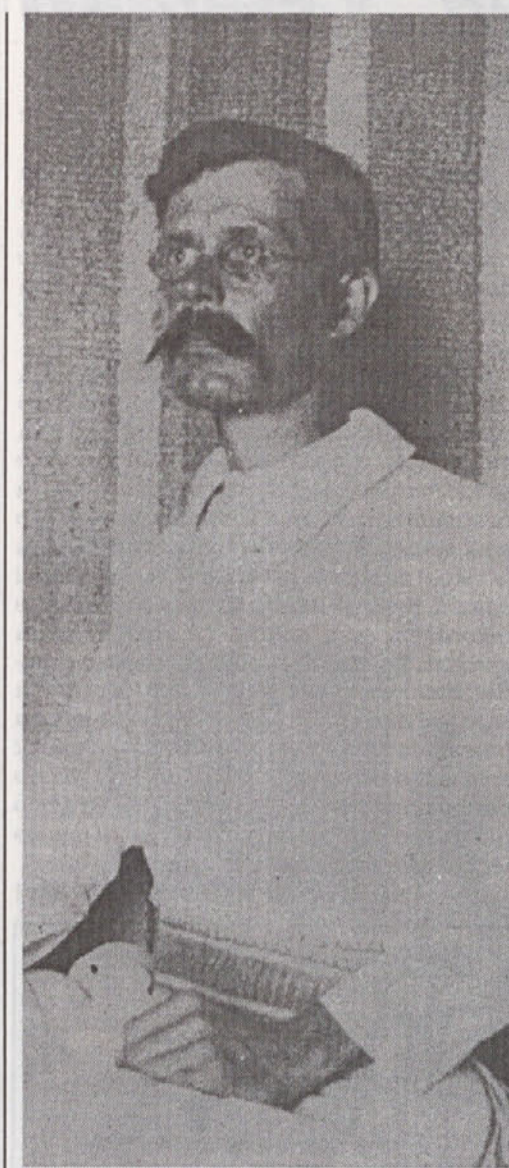
Veja Benigarjev je obsejna in se razširja leta svojega življenja naša da bi našli številno profesorstvo in sorodstvo, vsekakor pa bi bilo zanimivo se podrobneje raziskati njegovo življenje in delo.

Če sledimo besedilu že omenjenih zloženke, naletimo na velike težave pri raziskovanju Jankovega življenja ne samo zato, ker je bila njegova izredno bogata, temveč tudi zato.

Stipetova hiša - dom Janeza Benigarja sedaj Vrtarjeva v Gabrju št. 14 v Trnovem, se v sto letih ni mnogo spremenila

Prof. Janez Benigar z ženo Julijano otroki v času, ko je Janko že odpotoval v Južno Ameriko

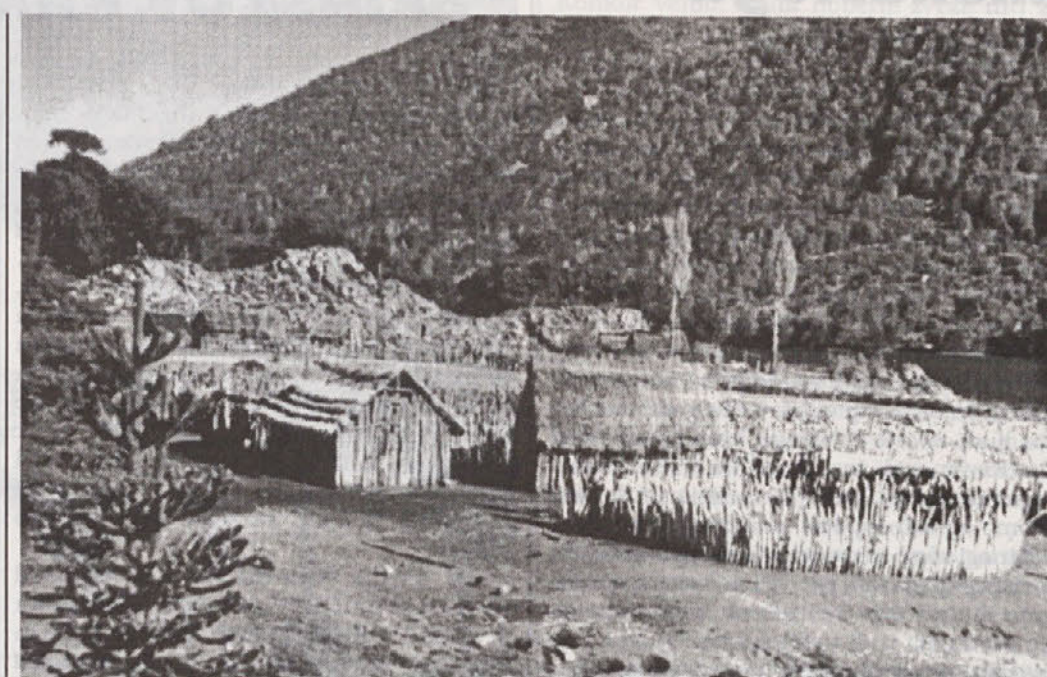
ZNAMENITI DOMAČINI

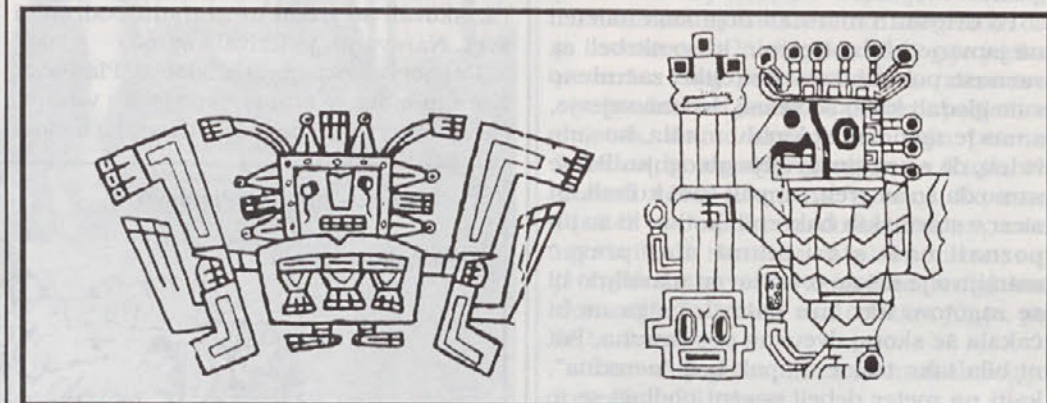
Janko Benigar v Patagoniji okrog leta 1925

Janko Benigar je koncal klasično gimnazijo v Zagrebu, nato študiral gradbeništvo v Gradcu in Pragi. Bil je izjemno nadarjen za jezike, saj je že z 21 leti napisal **hrvaško-bolgarsko slovnico in besednjak**. Nekaj jezikov je že obvladal, ko se je tik pred diplomom nenadoma poslovlil od Evrope in 26 let star takorekoč pobegnil od civilizacije (l. 1908) v nedotaknjeno deželo Patagonijo na jug Argentine. Nekaj mesecev je "čistil" usedlino starega sveta in začel novo življenje. Poročil se je s preprosto pampsko Indijanko, ki mu je rodila dvanajst sinov in hčera ter umrla leta 1932. Z drugo ženo je imel pet otrok, eden od njih je umrl star le nekaj mesecev.

V vsakem kamenčku, bilki je Benigar našel bogate sledove tamkajšnjega življenja in s pravim ognjem in jekleno energijo se je lotil preučevanja. Sčasno je moral v najtežjih okoliščinah skrbeti za številno družino. Izčrpaval se je v fizičnem in intelektualnem delu, pravzaprav v dvojnem življenju. Podnevi je bil Indijanec, hranitelj družine, ponoči pisatelj, vseskozi pa neutrudljiv raziskovalec in borec za pravice zapostavljenih in preganjanih Indijancev. Bil je neverjetno pronicljiv, natančen in dosleden, do zadnjih malenkosti je prodril in vestno zapisal, celo narisal vse, kar je odkril. V tem pogledu spominja na pisatelja Frana Levstika, ki je eno besedo, pridevnik ali samostalnik, razlagal na pol ali celi strani. Zelo malo možnosti je imel za objavo rezultatov svojega dela. Nesrečna poplava mu je uničila rokopis primerjalnega slovarja 26 narečij Indijancev pokrajine Rio Negro. **Govoril in pisal je 14 jezikov**, si dopisoval tako

Indijanski rezervat Rucacharay

Benigarjevi skici iz knjige El Problema del Hombre Americano

rekoč z vsem svetom. Njegovo delo in sposobnosti niso ostale neopažene, čeprav je delal v pravi puščavi. V življenju ni videl letala in le enkrat se je peljal z avtomobilom! Imenovali so ga za **člana Akademije znanosti v Buenos Airesu**.

Ko so pletli o njem prave legende, je skromno spregovoril o sebi, od kje izvira, o svojih delih pa skoro nič. Izčrpan od stalnega bolehanja, ki je bila posledica prenapornega dela, je preminul 14. januarja 1950 v Pulmeriju. Njegova koliba, ki jo je sezidal iz ilovice z lastnimi rokami, je ostala prava zakladnica rokopisov in pisem. Kdo jih bo uredil in natisnil? Vse Benigarjevo

izjemno bogato gradivo bi koristno izpopolnilo antropologijo južnoameriških Indijancev in zapolnilo bele lise v tej znanstveni zvrsti. Malo tega je bilo objavljeno in že ta seznam je precej dolg. V zadnjem času se je v domovini povečalo zanimanje za Janka Benigarja po objavi nekaj člankov podpisanega po letu 1977, člankov dr. Zmaga Smitka, prevodov treh znanstvenih razprav in monografije izpod peresa dr. Irene Mislej. V rojstnem kraju Jankovega očeta, v Ilirski Bistrici, je bila tudi skromna razstava o tem našem znanstveniku.

Ljubljana, januarja 1994

Svetozar Guček

SNEŽNIK

UREDNIŠTVO: Bazoviška 40
66250 Il. Bistrica

NAROČILNICA

Ime in priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

Podpis: _____

CENIK OGLASOV V SNEŽNIKU

1. polovica strani	28 x 17 cm	28.000 SIT
2. četrtina strani	14 x 17 cm	14.000 SIT
3. osmina strani	14 x 8,5 cm	7.000 SIT
4. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	3.500 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru.

Pokličite "GA commerce", Bazoviška 40, Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/81-297

Gostoljubje muhastega Snežnika

V soboto in nedeljo (12. in 13. marca) je štiri tisoč planincev in drugih ljubiteljev narave že dvajsetič obiskalo zimski Snežnik. Kot da bi se hotel držati tistega starega pregovora, kdor prvi pride, prvi melje, je Snežnik v soboto nudil približno 1800 planincem lepo, sončno in nekoliko vetrovno vreme. V nedeljo pa mu je mati narava nadela mrzel, meglen in oster plašč. Kljub temu velika udeležba planincev potrjuje, da je vzpon postal že tradicionalen za ljudi iz cele Slovenije, zamejstva, Istre in Kvarnerja ter domačine. Ker sami spadamo med tiste, ki meljejo prvi, vam bomo opisali sobotni, sončni vzpon.

Mnogi so se že na delno s snegom pokritih sviščastih jasad prepričali kako prijazna zna biti narava tudi pozimi. Ostra sapica je prebujala tudi tiste najbolj lene, ki so z zaspanimi očmi merili tja proti Snežniku. Nahrbtnik na rame, vetrovko v roko in že je množica stopala proti snežniškemu gozdu.

Po dvajsetih minutah hoje smo naleteli na jamarje kluba Netopir, ki so skrbeli za varnost pohodnikov. Nekoliko začudeno smo gledali kako so sekali drobno vejevje, a nas je začudenost kmalu minila, ko smo videli, da se z njim grejejo ob ognju. Pa ne samo da so se greti, ampak tudi kuhali, in sicer v starinskih bakrenih kotlih, ki so jih poznali naši stari starši. Kar preveč mamljivo je dišalo iz kotlov in marsikdo bi se zagotovo kar tam ustavil, če ga ne bi čakala še skoraj dveurna pot do vrha. Pot ni bila tako težka, ampak bolj "nerodna", kajti na meter debeli snežni podlagi se je marsikomu ugreznilo in se je moral na veselje ostalih reševati iz zagate po vseh štirih. Medtem ko so se eni vzpenjali, so drugi že sestopali in marsikdo je v nasprotni koloni ugledal starega planinskega znanca s Snežnika. Večina ljudi je namreč zatrjevala, da se udeležijo pohoda vsako leto.

Nekoliko naprej je pohodnike čakala druga skupina, in sicer taborniki. Večina jih je bila iz rodu Snežniških ruševcev, nekaj pa tudi iz Podgorskega rodu Kutežev. Ruševci so si razpeli šotor in si zakurili ogenj, ob katerem so si sušili premočene čevlje. Zraven ognja so imeli v snegu tudi druge pripomočke za ogrevanje, in sicer v tekočem stanju. Od tu nas je pot vodila po še debelejši snežni odeji preko snežne planjave, iz katere so izstopali le redki pritlikavi bori, ki so se šibili pod visokim snegom. Največja gneča je nastala pod vzhodnim vrha od koder se je proti vrhu vila ena sama dolga kolona ljudi.

Po približno dveh urah hoje smo prispeli na vrh in tam je bila gneča še večja. Razen ostrega vetra, ki je bril na robu vrha, smo lahko uživali v soncu in marsikdo je prvič letos tudi nekoliko porjavel. Pohodniki so dobili v koči topel čaj, lahko so si kupili razne spominke in oddali pošto na "najvišji" pošti v Sloveniji. Na vrhu smo srečali radioamaterje radio kluba Snežnik, reševalno službo, tabornike Podgorskega rodu Kutežev in **Hinka Poročnika**, ki je tudi predsednik ilirskobistriškega planinskega kluba, vodja reševalne službe in vodja vzpona. Dejal je, da je v pripravi sodelovalo približno 100 ljudi, od alpinistov do zdravnikov.

Sledil je spust v dolino. Organizatorji so dobro poskrbeli za varnost pohodnikov. Ponekod so pritrdili tudi varovalno vrv in označili stezo z zastavicami. Vsi pohodniki so bili zavarovani pri zavarovalnici Triglav.

Letošnji jubilejni vzpon je - pod pokroviteljstvom Primorskih novic - priredilo planinsko društvo Snežnik s soorganizatorji (Občinsko zvezo tabornikov, radio klubom Snežnik, jamarskim klubom Netopir, smučarskim klubom, TO, Postajo policije, Zdravstvenim domom in Primorskim numizmatičnim društvom).

Danijel Cek

DOMAČE SLEDI V SLOVENSКИH GORAH "BRINŠKOV KAMIN" V PLANJAVI

V osrednjem delu Kamniških alp, nekateri so vidni tudi s Snežnika, je več planinsko in alpinistično zanimivih vrhov: **Kočna** (2540 m), **Grintavec** (2558 m), **Skuta** (2532 m), **Rinka** (2429 m), **Turska gora** (2233 m) s pretečim Turskim žlebom, **Mrzla gora** (2202 m) na avstrijski meji, **Brana** (2253 m), z druge strani sedlastih Jermanovih vrat s Kamniško kočo dvoglava **Planjava** (2399 m) in za skupino visokih gora še **Ojstrica** (2349 m) nad slikovito Logarsko dolino.

Številni gorniki, ki so prehodili ta del slovenske planinske transverzale, vam bodo radi zatrdili, da so te gore izjemno vabljive.

V osrčje Kamniških alp je pred osemdesetimi leti zahajala planinska družina "DRENOVCEV". Njihova duša in nesporni vodja je bil naš rojak **Bogumil Brinšek**. Težko bi našli goro, ki je niso preplezali po novi smeri ali prehodili po novih poteh, zraven pa navdušeno raziskovali se znani in neznani podzemni svet. Narava jih je izzivala sama.

"Drenovce" je najbolj privlačila Planjava. Gora ima dva skoraj enako visoka vrhova. Njena severna stena je zelo razsežna in sodi

med najvišje v naših Alpah, južna pa je bolj položna in je dala gori ime.

Prof. Pavel Kunaver (1889-1988), ki je preživel vse člane znamenite družine, nam je ob obiskih v Bistrici in na Snežniku navdušeno pripovedoval o "gospodu v žametnem suknjiču". Tako so Bogumila Brinška splošno imenovali. Bil mu je vzornik in prijatelj!

V knjigi **BREZNA IN VRHOVI** (Založba Obzorja, Maribor 1974) je prof. Kunaver o Brinškovem podvigu v Planjavi davnega leta 1910 zapisal: "Lotili smo se tudi zahodne stene Planjave, gore z nešteti smermi in nešteti skrivnostmi v plečatih stenah. Ko smo nekoč trije plezali proti grebenu in nas je megla že zagrnila, se je globoko pod nami oglašil Brinšek - in nas vse začudene v rekordnem času dohitel. Le kako, smo ga uprašali. Preplezal je navpičen kamin v zahodni steni in si na še bolj zanimiv način skrajšal sicer našo lepo smer. Še danes ga imenujemo "Brinškov kamin". Kolikokrat smo ga nato z užitek preplezali, in do danes premnogi drugi. Tudi sam sem se po njem vzpel na Planjavo. Žal je postal mnogo let pozneje tudi prizorišče smrtni nesreče".

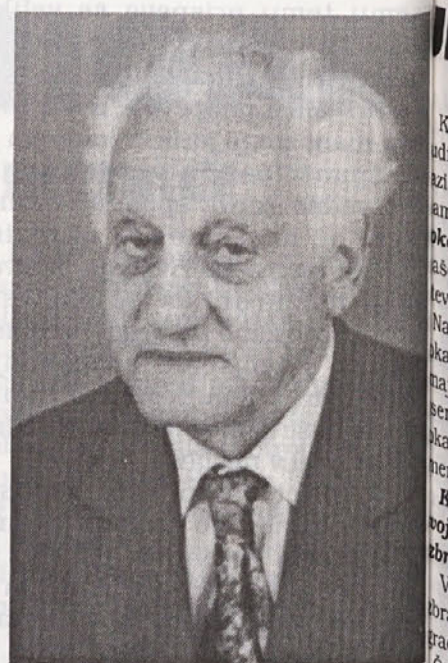
Vojko Čeligoj

1 planinska pot na Planjavo

2 Brinškov kamin

IN MEMORIAM Viktor Lenarčič

Viktor Lenarčič, dolgoletni vodilni delavec v elektrogospodarstvu in zaslužni planinec, bi 23. marca slavil 80-letnico, tragični dogodek na črnokalskem klanecu pa mu je to kvepreprečil. V spremstvu družinskih članov, sodelavcev, vojni in planinskih tovarišev smo ga pokopali v Kopru.

Viktor Lenarčič je zrasel v kmečki družini petih otrok v Hrastju pod Pivko tik pred prvo svetovno vojno. Mladost je preživel doma. Skupaj z mnogimi slovenskimi fanti ga je italijanska oblast leta 1941 poslala v delovne bataljone v Italijo. Viktor je bila to svojevrstna šola za osebnacionalno opredelitev in organiziran boj Primorcev proti tujcem in za NOB.

V dramatičnem begu iz taborišča v Cagliariju je dosegel Neapelj in se v Bariju vključil najprej v tretjo, nato pa v četrto prekomorsko brigado. Zaupano mu je bilo spremstvo generala Rada Pehačka. Po osvoboditvi je Viktor Lenarčič še dobro leto spremljal anglo-ameriško misijo v Trstu in se v letu 1946 demobiliziral.

Po osvoboditvi se je zaposlil v elektrogospodarstvu. Delal je v Idriji in Pivki in si tu z ženo Olgo ustvaril družino.

V začetku šestdesetih let ga je delovna dolžnost pripeljala v Ilirsko Bistrico, ki je do upokojitve postala njegov dom. Bistričani in prebivalci vseh vasi v naši občini so mu gotovo še sedaj hvaležni, saj je s svojimi sodelavci bistveno pripomogel k elektrifikaciji naših krajev.

Prav v ta čas sodi tudi njegovo pomembno in uspešno delo v bistriškem planinskem društvu. Planinci so tedaj gradili koči na Snežniku in Sviščakih ter Snežniško cesto. Viktorjeva pomoč je bila dobrodošla. Kot strokovnjak in gospodarstvenik je bil nenadoma mestljiv. Bistriški planinci cenijo njegov trud in delo, ki ga je vložil v planinske objekte. Po upokojitvi se je z družino preselil v Koper. Snežniku in planinstvu pod njim pa je ostal zvest, saj se je redno udeleževal vseh društvenih prireditev.

Planinska zveza Slovenije je njegovo delo nagradila s srebrnim častnim znakom. Zvestemu in zaslužnemu članu se bistriški planinci zahvalujemo, družini pa izrekamo iskreno sožalje.

Vojko Čeligoj

TRIP ŠOLE, UTRIP NAŠEGA KRAJA

JEKOLOGIJA JEZIKA

Kaj ima ekologija opraviti z jezikom? To nam ni bilo jasno ko smo se lotili raziskovalne naloge. Vzpodbuda zanj so bila imena številnih trgovin in lokalov, ki so se v zadnjem času pojavili v našem kraju. Predvsem so nas "zbadla" številna tuja imena.

Naš cilj je bil izvedeti, zakaj izbere lastnik lokal tuje ali domače ime, kakšno mnenje imajo o tem uporabniki in koliko je med temi imeni tujih. Obiskali smo nekaj lokalov in trgovin s tujimi in z domačimi imeni.

Kako so se lastniki odločali za ime svojega lokala ali trgovine? Imena so izbrali sami.

Vam je všeč ime **ŠKRAT**? Lastnica je izbrala to ime zato, ker v trgovini prodajajo črtače in oblačila za malčke.

Če ste sladkosnedni - stop pred **LIZIKO**! Lastnik je vedel, da lahko kupce pritegne s samim imenom.

Da v **GUMBKU** prodajajo tekstil, mora biti vsaj malo slovensko.

Mogoče imate pomisleke o imenu **PLAC**? Mogoče nam ne pove o dejavnosti, prodajajo skriljce in zelenjavo, stoji pa na trdnih tleh in tradicije. Tam je že pred vojno stala trgovina galega imena.

Radovedni smo bili, kaj pomeni češkovnostni **TARSEL**. Preprosto: Šuštar + podčel = Tarsel. Šuštar in Zlosel sta seveda njuni priimka lastnikov.

Lastnica **trgovine SOUVENIR** meni, da je ime imenitno zaradi svojega francoskega slalagora (souvenir, franc. spominek).

Lastniki **SAT SHOP**-a so se zgledovali pri zapovedu **GAST SHOP**-u. Ta nam sicer ni prišel, odkod ime, vendar lahko sklepamo, da je gost v zvezi z opremo za gostinske lokale (gast, nem. gost). Zakaj pa ravno **gast shop**? Verjetno je tako bolj imenitno!?

Pink Floyd na Trubarjevi ulici

Če se peljete skozi Topolce ali se tam celo ustavite, se lahko osvežite v **GREEN RIVER BARU**. Da ne bo pomote - se vedno ste v Sloveniji! Lastnik meni, da ime zveni

ekološko (!). Ne vemo, zakaj ne bi bila **ZELENA REKA** (green river, angl. zelena reka) dovolj sveže ime.

Če želite na pijačo kam bliže, lahko

stopite v **PINK FLOYD BAR**. Sam lastnik je priznal, da tako ime nosi angleška glasbena skupina, vendar ne pomeni nič. Kolikor vemo, nima nobene zveze niti z glasbo, ki jo tam predvajajo.

Lastnikom smo zastavili tudi vprašanje, ali ime lokala oziroma trgovine po njihovem mnenju vpliva na obisk strank. Strinjajo se, da ime na začetku sicer naredi vtis na ljudi, za njihove pogoste prihode pa sta bolj pomembni bogata ponudba in prijazni nasmehi osebja. S to ugotovitvijo se gotovo strinjate tudi vi.

Izvedli smo **mini anketo**. Zanimalo nas je, kaj si o imenih lokalov in trgovin mislijo prebivalci našega kraja. Od petnajstih anketirancev jih polovica zatrjuje, da bi imena morala biti domača, polovica pa se navdušuje nad tujimi, vendar ne nad vsemi; všeč so jim samo "lepo zveneča" imena. Verjetno pa lep zven lahko najdemo tudi pri domačih, se strinjate?

Zanimivo bi bilo izvedeti, kako ta tuja imena izgovarjajo ljudje, ki "nimajo pojma" o angleščini in kaj si pod določenim imenom predstavljajo.

Povprašali smo nekaj učencev iz nižjih razredov, pa so samo skomigali z rameni. Marsikdo iz višjih razredov misli, da shop pomeni nekaj v zvezi s "šopanjem".

Po rezultatih ankete lahko sklepamo, da je osveščenost ljudi glede ekologije jezika porazna. **Vsaj polovica jih ne zaznava onesnaženosti jezika.** Tak vtis je posledica dejstva, da so skoraj vsa **tuja imena lokalov in trgovin zbrana na kupu ob glavni cesti** (Dom na Vidmu). Ko smo prešteli vsa tuja in vsa domača imena, smo ugotovili, da stanje le ni tako porazno, saj je **tujih imen vseeno veliko manj kot domačih**. Približno ena četrtnina jih je, pa še ta so odveč!

Smo vam pojasnili zvezo med ekologijo in jezikom? Upamo!

Naj zaključimo z aplavzom za imena: **GUMBEK, OBUTEK, PEPELKA, METULJ, KLAS, ČEBELICA, LIZIKA, NOVI SVET**, pa tudi **JELKA, JERICA, ANJA, MOJCA**...

Kakšno ime si boste po vsem tem izbrali za svojo trgovino ali lokal vi?

učenci OŠ A. Žnideršiča

PRIZMA OPTIMIZMA

Po prijetni jesenski **Zlati elipsi** smo bili marca v Il. Bistrici spet deležni nekoliko bolj ležernega, lahko rečemo kar zabavnega programa ob gledanju in pozneje še poslušanju **javne radijske oddaje Prizma Optimizma** - "za starejše in tiste, ki se počutijo stare". Upam, da naslednjič ne bo na vrsti kakšna "Laserska krožnica" ali kaj podobnega iz matematične ali fizikalne pojmovne zakladnice.

Naneslo je, da smo neposredno pred pisanim dogodkom gledali **Lada Leskovarja**, nesojenega pomorščaka, sadora (bil je voznik bugattija v filmu Medgrave), pevca šansonov in radijskega prednika, na TV Slovenija ob 30-letnici njegovega umetniškega delovanja. Z nekoliko fantazije smo v Domu na Vidmu podživiljali zares uspelo prireditve in ob enem prisostvovali nekoliko bolj skrivnostnemu zaključku dogajanj iz Tankarjevega doma.

Pevka zabavne glasbe **Betty Jurkovič** Opatjka, ki je večkrat nastopila na slovenskih zabavnoglasbenih festivalih, v Il. Bistrici pa je bila šele prvič, znani baritonist **Stane Koritnik** (pozneje je povedal da po upokojitvi "obrajta" samo še Leskovar), Lado Leskovar (dolgo časa je veljala pesnična Poslednji vlak za njegov "zaščitni znak"), **Kvartet bratov Boštjančič**, hudoorist **Tone Partljič**, dr. **Jože Kokovnik** (govoril je o boju proti spomladanski bolezni) in glasbeni ansambel **Boruta Lesjaka** so pretežno starejši publiki pripravili prijetno vzdušje. Povezovalac programa **Vili Vodopivec** (le zakaj bolj ne izkoristijo njegovega smisla za humor in sproščeni dialog) je **Janeza Tomšiča**, po domače Hlistovega, izzval tako, da se je

odgovor slednjega o čebelah prelevil v dolg zgodovinski ekskurz začel na prelomu stoletja, ki ga je v preskokih (zaradi "intervencij" s strani povezovalca programa) zaključil v letošnjem letu.

Vrnimo se k vrlemu Kvartetu bratov Boštjančič. Dobro so se odrezali. Dve veliki pozitivni točki bi prisodil njihovem umetniškemu vodji Lojzetu, ki si sicer ni zgradil vikenda v Afriki (tam je bil v službi), je pa Betty Jurkovič neverjetno sarmantno poklonil rožo in začel rotiti Vilija Vodopivca naj ga ne maltretira več z vprašanji in mu rajši pusti zapeti. Člani priljubljenega kvarteta so bili nekakšni gostitelji in so delili spominke. Seveda je bilo prav hecno videti ko je nežno rožico skoraj dvometrski, najmlajši brat Silvo, podaril ne vem več kateremu od nastopajočih, ki je bil moškega spola. Stvar sem zakuhal spodaj podpisani in upam, da mi tega "oškodovanci" ne bodo zamerili. Hudomušni Tone Partljič je to seveda takoj izkoristil in si privoščil nekaj zafrkljivih stavkov o "ljubezni".

Na koncu bom zapisal še neprijetno opazko. V našem kraju se preveč čuti generacijske razlike. V Galeriji Hodnikov mlin si razstave ogledujejo predvsem mlajši, tja po glasbeni strani sodi tudi MKNŽ. Pevski zbori so v domeni srednje in starejše generacije. Zabavna glasba je "tempirana" na mlado publiko, ki je obupno "uniformirana". Kakšna razlika v doživetju življenja "uporabnikov" glasbe iz italijanskega San Rema, kjer za vse sloje in ljudi različnih življenjskih obdobij poje tudi **Nila Pizzi**, zmagovalka prvega festivala. Pa veste kdaj je bilo to? Pri nas bi se lahko pojavila le na upokojenski veselici, pa še to kot gledalka ali morda kvečjemu kot pevka narodnozabavne

glasbe. Na Hrvaškem je v tem pogledu veliko bolje, da ne govorimo o naših severnih sosedah.

Pri nas so pred nekaj leti (proces očitno ni končan) prepad med generacijami še poglobili, saj so z "umetnimi" predčasnimi upokojitvami "odpisali" skoraj vse, kar je starega petdeset in več let. Ne boste verjeli koliko ljudi, predvsem mlajših, me je vprašalo če sem v "penziji". Razumel bi, če bi s tem pomagali mladim do dela, a temu ni tako. In to naj bo Evropa?!

Dimitrij Bonano

ŠOLSKI SKLAD DEKANA KARLA JAMNIKA

Sredstva sklada so namenjena za stipendiranje in razvoj samostanskega solstva.

Do 31. 3. 1994 so v sklad prispevali: **Kristjan Hodnik** 500 ATS, **Kristjan Hodnik ml.** 500 ATS, **Mira Lovrenčič** 40.000 SIT in **Milan Primc** 5.000 SIT.

Prispevke v sklad lahko nakažete na Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica, žiro račun št. **52210-678-80438**, prispevke v devizah pa na žiro račun št. **52210-621-2010-201-72702-10611/86** pri LB SBK PE Ilirska Bistrica s pripisom "Sklad".

Snežnik bo tudi v prihodnje objavljati imena darovalcev, vsem dosedanjam pa se najlepše zahvaljujemo.

PISMA BRALCEV

Čeprav že dolgo živim v Italiji redno prebiram Snežnik. V njem najdem zanimive vesti, rad pa imam tudi strani, ki opisujejo dogodke in ljudi iz preteklosti.

Ob tej priložnosti bi rad napisal nekaj pikrih o malomarnosti in slabem odnosu do gostov v bistriških hotelih. V nos mi gre predvsem zanemarjeni **Hotel Turist** v Trnovem, ki je bil nekoč bistveno drugačen, predvsem takrat, ko ga je vodil g. Stano Poljšak. V zadnjem času je postal prava "gomila". Če bi se delavci v njem bolj trudili, bi bil še vedno spodoben hotel, saj je turističnih potovanj v vašo državo veliko in če se ne bo kmalu kaj spremenilo, se tam ne bom več ustavil ko pridem v Ilirsko Bistrico.

Hotel, ki si je nekoč zaslužil tri zvezdice danes ni vreden niti ene. Upam, da se je v času ko sem bil zadnjič tam stanje izboljšalo. Ker pa v to dvomim, želim vsaj s pismom opozoriti pristojne, ki bi morali izboljšati njegovo podobo in ponudbo.

Pri nas že gre, prepričan pa sem, da se imate dobro tudi vi in da Slovenija počasi napreduje.

Trento, 17. marca 1994.

Cav. Paolo de Schulthaus-Moos
Via Ravenna 18

ROJSTVA, POROKE, SMRTI

V marcu leta 1994 se je rodilo pet otrok, poročil se je en par, umrlo je osam prebivalcev ilirskobistriškega okoliša. Podatkov iz Podgrada in Knežaka nismo prejeli.

STARE SLIKE PRIPOVEDUJEJO

"Gostilna pri Kovaču"

"Gostilna pri Kovaču" stoji v neposredni bližini Ilirske Bistrice in se ponaša z dolgoletno tradicijo. Njen gospodar Franc, doma iz Slivja, se je, po dolgih letih iskanja primerne delavnice, zaposlil v opekarni, si tu našel ženo in okoli leta 1890 sezidal hišo. V njej je imel kovačijo in gostilno, ki je kmalu postala znana daleč naokoli. Sprva so vanjo zahajali le delavci iz bližnje opekarnice, kmalu pa so se jim pridružili gostje iz bližnjih vasi in iz Bistrice. Pogosto je bilo v njej videti Rečane in Tržičane. Po letu 1923 so jo razširili. Gostilna je bila na dobrem glasu, gospodinja Marija je bila prijazna in se je zelo trudila, da bi bili obiskovalci zadovoljni. V gostilno so

prihajali po sol, cigarete, na pijačo in v kovačnico.

Druga svetovna vojna gostilni in domačim ni prizanesla. Italijanski vojaki so obesili dva od osmih sinov, druge pa, skupaj s starši, poslali v internacijo. Po vojni gostilne niso več odprli in v hiši je ostalo le nekaj livarjev in kovačev. Po letu 1991 v njej ne živi nihče več.

Vrnimo se k sliki. Nastala je pred prvo svetovno vojno in kaže udeležence procesije v čast Sv. Roku, zaščitniku domačih živali, ki so se fotografirali pred "Gostilno pri Kovaču." Vaščani še danes ohranjajo staro izročilo, Sv. Rok pa je tudi zaščitnik te vasi.

Kristina Kožman

Nagradno vprašanje

V kateri vasi je bila "Gostilna pri Kovaču"? Prvi bralec, ki bo sporočil pravilno rešitev uredništvu Snežnika, bo nagrajen z enoletno naročnino.

Na sliki v februarski številki je bila ŽAGARJEVA HIŠA. Snežnik bo eno leto zastoj prejemal Branko Mizgur.

REGIJSKO TEKMOVANJE "MLADI IN KMETIJSTVO"

V soboto, 19. marca 1994, je bilo v Idriji regijsko tekmovanje **MLADI IN KMETIJSTVO**. Med seboj so se pomerili dijaki srednjih kmetijskih šol in kmečka mladina. Tekmovanje je bilo ubrano na teme: **turizem na kmetiji, ribogojstvo, gnojenje in etologija**.

Našo občino so zastopali **Gregor Česnik, Tomaž Novak in Florijan Peternel**. Zasedli so 6. mesto, zmagala pa je ekipa iz

Ajdovščine.

Udeležbo na tekmovanju so podprli sponzorji, ki so prispevali praktične nagrade: Agromarket Pugelj Koseze, Breza, Kmetijska zadruga Brkini, Trgovina Kozlek in Zoo-market Trstenjak iz Ilirske Bistrice. Vsem se najlepše zahvaljujemo!

Mirjam Furlan

Kmetijska svetovalna služba

MATERINSKI DAN

Mesec marec je zaznamovan s praznikoma, ki sta posvečena ženskam. Kolikor se prvi posveča uveljavljanju ženske v družbenem življenju, toliko skuša drugi poudariti izvirno poklicanost večine žensk - **materinstvo**. Prav zato se **25. marec**, spomin **Gospodovega oznanjenja Mariji**, imenuje **materinski dan**.

Člani župnijskega otroškega pevskega zbora so pod vodstvom **Nives Pirih** in ob sodelovanju **volčjega krdela skavtskega stega Ilirska Bistrica 1** pripravili akademijo ob tem dnevu.

Na predvečer praznika so s pripravljenim programom recitacij nastopili v **cerkvi sv. Jurija**. Otrokom, ki se pripravljajo na prejem prvega svetega obhajila in njihovim staršem, so se ob tej priložnosti pridružili še mnogi drugi, saj je bila cerkev polna. Posebej velja omeniti, da se je slavja udeležila tudi **skupina za samopomoč iz Velikega Brda**. V petek, na sam praznik, so otroci program ponovili v **Domu starejših občanov**.

Pesmi in recitacije so s svojo vsebino nakazovale hvaležnost materam za njihov poklic in izražale prošnjo, da bi mame ostale mame. "**Mama ni čisto navadna služba**," pravi recitacija, ki razume, da je materinstvo življenjski poklic.

Za uresničenje tega poklica pa so potrebni tudi očetje in otroci. Zato sta oba vezna teksta poslušalcem ponudila v premislek dejstvo, da je družina osnovno gravitacijsko središče ljubezni in prestolnica posredovanja človeških izkušenj. Temu je pritrdila recitacija z ugotovitvijo, da je družina "fina družba."

Aplavz poslušalcev je dal slutiti, da so sporočilo sprejeli v svoje srce. Preostane še njegova uresničitev v trudu vseh, mam, očetov in otrok, da bo materinski dan ob letu še lepši.

oc.

OBVESTILA

GLASBA

Nedelja, 10. aprila, ob 19. uri
CERKEV SV. PETRA TRNOVO
Koncert MPZ "OBALA" Koper, ki ga vodi WALTER LO NIGRO.

Petek, 15. aprila, ob 20 uri
KULTURNI DOM V AJDOVŠČINI
V okviru prireditve Primorska poje '94 bosta nastopila tudi MPZ UPOKOJENCEV IL. BISTRICA, ki ga vodi DIMITRIJ GRLJ in MPZ D. KETTE pod vodstvom EVGENA PRINČIČA.

Sobota, 16. aprila, ob 20.30
KULTURNI DOM V GORICI
KOMORNI DEKLIŠKI ZBOR IL. BISTRICA, ki ga vodi prof. MARIJA ŠLOSAR-LENARČIČ.

GLEDALIŠČE

Sobota, 16. aprila, ob 20.30
SSG TRST
M. KRLEŽA: AGONIJA
Abonenti gledališko-glasbenega abonmaja ne zamudite!

PRIREDITEV

Nedelja, 24. aprila, ob 19. uri
DOM NA VIDMU
Kulturno-zabavni večer s predstavitev časopisa Snežnik in njegovih sodelavcev. Igral bo ansambel FENIKS, pel pa vam bo MLADINSKI MEŠANI PEVSKI ZBOR IZ KNEŽAKA. To bo njegov prvi javni nastop. Njegov zborovodja je LOJZE BOŠTJANČIČ.

KARITAS SO TUDI POČITNICE

Teden šolskih počitnic, letos je trajal 28. februarja do 5. marca, smo imenovali zimске počitnice. V nižinah smo se spoznali le po nižjih temperaturah, ne tudi po snegu. Sodelavci **Dekanijske Karitas Ilirska Bistrica** so menili, da pomembno, kako se počitnice imenujejo, pač pa kaj otroci v počitnicah počno. Da radi najprej naspijo, vemo vsi. Mame upamo priznati, da nato njihova počitnična vzgojiteljica, še bolj kot običajno, postane televizija ali gostilna. Z željo ponuditi otrokom možnosti zdravega ustvarjalnega preživljanja počitnic, so Karitas **pripravili teden počitniških aktivnosti**.

V ponedeljek je sestra **Terezija Host** s skupino otrok pričela izdelovati okrasne prtičke z velikonočnimi motivi. V torek so jim pridružili še drugi otroci, ki so pod vodstvom učiteljev **Franca Douganca** in **Mimice Surina** izdelovali velikonočne voščilnice in lokvanje iz papirja. Delavnice sta bili načrtovani kot enodnevni, zaradi zanimanja otrok pa sta prerasli v celotedenski.

Fantje in dekleta, ki pri delu s šivarskim čopičem niso spretni, spretno pa košarkarsko zogo zadevajo koš, so se četrtek zbrali v **telovadnici osnovne šole D. Kette**. Dve dekliški in šest fantovskih ekip se je pomerilo v **košarkarskem tekmovanju trojk**. Najuspešnejši sta bili **fantovska ekipa ŠARKO TEAM** v postavi D. Vodopivec, G. Grk in D. Tomšič ter **dekliška ekipa 6.c** v postavi Boštjančič, M. Klansček, N. Zirenšter in M. Grlj. Ob koncu turnirja se je spopadla ekipa sredješolcev, ki je v košarkarski dvoboj izzvala selekcijo najboljših osnovnošolcev. Z mladostnim poletom in zagnanostjo so se dolgo upirali izkušnjam starejših vrstnikov, ki so ob koncu le slavili zmago.

Otroci, ki so cel teden izdelovali ročne delce, so se v petek odpravili na **krajši izlet na Črne njive**. Na tej poti se jim pridružilo **volčje krdelo skavtskega stega Ilirska Bistrica 1**.

Poleg že prej omenjenih prostovoljcev pri organizaciji in izvedbi opisanih aktivnosti sodelovali še **dr. Sanda Grk**, ki je bila idejna snovalka vsega dogajanja, **Vojka Pirih** ki je otroke razveseljevala s svojo dobro voljo in sladkim pečenjem, **Milica Sever**, ki je znala dobrodoletno svetovati v prav vseh stvareh in postopno mnogo drobnih stvari, ter kaplan **Stojan Rebec**.

Vsem se v imenu stotih otrok, ki so polepšali počitniške dneve v imenu Dekanijske Karitas Ilirska Bistrica zahvaljujemo. **Zahvala velja tudi sponzorjem počitniškega tedna: commerce** je prispeval material za izdelavo nekaterih ročnih del, **Ferrari klub Ilirska Bistrica** nagrade za prvouvrščene ekipe košarkarskem turnirju, **Osnovna šola Kette** pa je za turnir brezplačno odstopila telovadnico.

Če so prostovoljci in sponzorji prispevek v počitniški teden vložili s takimi ali drugačnim namenom, dejstvo je, da v čase stotih mladih življenj vlijejo smisla in zdrave angažiranosti, ki ne more škoditi.

Sodelavci Dekanijske Karitas razmišljamo, kako to pozitivno izkusnjo nadaljevati v naslednjem tednu počitnic v poletnih počitnicah, na katere nas sončni žarki že spominjajo. Ideje manjka pa prostovoljcev. Če ste kot bomo ali bralka teh vrstic pripravljeni kaj storiti za večjo srečo naših otrok in imate svoje ideje, se lahko oglasite v pisarni **Dekanijske Karitas, Jurčičeva 2**. V vsako sredo med 17. in 19. uro. V tem času lahko tudi pokličete po telefonu (067) 41-418.

KSP
ILIRSKA BISTRICA

Adriatic
zavarovalna družba d.d.
adriatic-damia
Bazoviška 1, tel. 067/41-924
Vem, da mi bo ob strani stala
dobra zavarovalnica

BESS
d.o.o.

PODBEŽE 39 - ZALČI
66250 IL. BISTRICA
tel. 067/82-402
fax. 067/81-285

Ugoden nakup:
- gradbenega materiala
- vodoinstalacijskega materiala
- materiala za centralna ogrevanja
- italijanska keramika
- teraco ploščice
- topli podi

**MONTAŽA VODOINSTALACIJ,
CENTR. OGREVANJ,
KLIMA NAPRAV,
OGLEDI IN SVETOVANJE
NA BAZOVIŠKI 4a
ODPIRAMO NOVO
TRGOVINO**

**MOŽNOST NAKUPA
NA OBROKE**

**Urniki: NON STOP
8 - 18
SE PRIPOROČAMO**

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 66250 Ilirska Bistrica
Telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

KOZLEK
PROIZVODNJA - TRGOVINA - STORITVE d.o.o.

Rozmanova 19, Il. Bistrica
TEL., FAX 067/41-630

VSE ZA KMETIJSTVO IN VRTNARSTVO
KRMILA, GNOJILA, SEMENA,
ZAŠČITNA SREDSTVA.....
NOVI STROJI IN KOMISIJSKA PRODAJA
KMETIJSKE MEHANIZACIJE

**Skupščina občine
Ilirska Bistrica**

**KVALITETNA IN PRIZNANA
ČISTILA, MILA IN PRAJNI PRAŠKI**

**V ILIRSKI BISTRICI JIH DOBITE
V NASLEDNJIH TRGOVINAH:**

TRGOVINA-DISKONT URBANČIČ, TRANOVO
MARKET NOVI SVET
TRGOVINA POD VATI
KTM MARKET
TRGOVINA KLAS
AGROMARKET KOSEZE
TRGOVINA KOVAČ, KNEŽAK
TRGOVINA JAKSETIČ, PODGRAJE
TRGOVINA JOŽICA, NOVOKRAČINE
KIOSK PAILIKA, NA VIDMU

Vprašajte pa tudi drugod.

GROSIST IN UVOZNIK:

ZASTOPANJE, STORITVE, MARKETING, TRGOVINA, d.o.o.
DOLNJA BITNJA 4, 66255 PREM
TEL.: 067/41-655, FAX: 067/41-039

KOMBITRANS

Prevozi tovora do 2 t (13 m³)
Mednarodni prevozi
Prevozi oseb in stvari (8+1)

KLAVDIJ UJČIČ

Harije 39, 66250 Ilirska Bistrica
telefon 067/81-853

**transport
terminal
ilirska bistrica**

ProVITA

Inženiring d.o.o.
66250 Ilirska Bistrica
Adamičeva 4
tel. 067/41-820

AVTOTEHNA Ljubljana d.d.

V Vašem kraju iščemo mlade,
sposobne in kreativne sodelavce.
Imeti morate lastni prostor
velik vsaj 40 m². Sodelovanje
bi potekalo po sistemu
FRANCHIZING.

Več o tem boste zvedeli,
če pokličete tel. 061/321-948.

Pisne ponudbe pošljite na:
AVTOTEHNA Ljubljana d.d.
GREGOR KAMPJUT
Slovenska 54
61000 LJUBLJANA

primorje
ajdovščina
ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

Vse vrste gradbenih in
mizarskih storitev, asfaltiranje,
montažne hale.

Prodajamo vse vrste betonov,
pesek, mivko in vse vrste
betonskih izdelkov.

Izposojamo gradbene odre in
opažni material.

BMD INŽENJERING

POLIURETANI
POLIURETANI - PLAMA

SNEŽNIK

Naslov uredništva: Bazoviška 40,
66250 Ilirska Bistrica, tel/fax. 067/81-297
Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA commerce", Bazoviška 40
Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović
Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko
Čeligoj, Zdravko Debevc, Franc Gombac,
Ivko Spetič /predsednik/, Sergij Šlenc
Urednik, novinar in lektor:
Branko Zidarič
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1200 izvodov

PUR PLATEX
d. o. o.

Gradišče 51, 66243 Obrov, Telefon 066/83-420, Telex 34462 Sudest SLO, Telefax 066/83-440

NOGOMET

Članska ekipa **NK Transport** je marca odigrala dve pokalni tekmi. Prvo so odigrali 13. 3. na domačem igrišču z **NK Košana** in zmagali z rezultatom **4 : 1**. V drugem krogu, 20. 3., pa so v gosteh premagali še **NK Gažen** s **3 : 0**. Čaka jih že nov tekmeec.

V nedeljo, 27. 3., se je začel drugi del prvenstva v **ENOTNI PRIMORSKI LIGI**. V goste je prišla ekipa **NK Rakek**, ki je uvrščena na dno ligaške razpredelnice. Favorizirani **NK Transport** je tekmo dobil z rezultatom **11 : 0**.

Prvo prvenstveno tekmo spomladanskega dela so odigrali tudi **kadeti NK Transport**. V soboto, 19. 3., so na domačem igrišču gostili vrstnike **NK Jadran Hrpelje-Kozina**. Po odlični igri v drugem polčasu so jih premagali z rezultatom **7 : 1**. Odločilno tekmo za vrh razpredelnice so odigrali v soboto, 26. 3., v **Postojni** z istoimenskim moštvom. Zaostala tekma jesenskega dela prvenstva se je končala z rezultatom **1 : 0** za **NK Postojna**.

MALI NOGOMET

OBČINSKO PRVENSTVO OŠ v MALEM NOGOMETU je bilo 15. 3. v športni dvorani OŠ A. Žnideršiča. Nastopile so le tri ekipe. Manjkala je ekipa OŠ Podgora. Na regijsko prvenstvo se je po visokih zmagah nad OŠ D. Kette in OŠ A. Žnideršič uvrstila **ekipa dečkov OŠ R. Ukovič iz Podgrada**.

REGIJSKO PRVENSTVO pa je bilo v sredo, 16. 3., v športni dvorani v Postojni. Udeležili so se ga še šolski prvaki iz Postojne in Cerknice. Dečki OŠ R. Ukovič so premagali vrstnike iz Cerknice z rezultatom **6 : 3** in izgubili s Postojncani **3 : 1**. Kljub porazu se bodo kot drugouvrščeni udeležili nadaljnjih tekmovalcev za šolskega prvaka v aprilu.

STRELSTVO

Mladi strelci SD 4. junij Il. Bistrica so se v nedeljo, 20. marca, udeležili tradicionalnega **Pokala prijateljstva**, ki ga je organiziralo **SD Olimpija iz Ljubljane**. V kategoriji dečkov je nastopilo več kot 150 tekmovalcev. Naši tekmovalci so zasedli naslednja mesta: 19. je bil Uroš Mahne, 30. Uroš Turkovič, 37. Simon Spetič in 54. Andrej Jagodnik. Ekipno so se uvrstili na solidno 11. mesto. Lani so bili na tem tekmovalstvu petnajsti.

Na Klubskem regijskem prvenstvu, 25. marca, v Postojni so se mlajši mladinci (pionirji) uvrstili na 1. mesto med šestimi ekipami in se po rezultatih uvrstili na Državno prvenstvo s še tremi ekipami iz regije. Ekipa (Mahne, Turkovič, Spetič) je zadela skupaj 520 krogov.

Posamezno pa so tekmovalci dosegli še naslednje uvrstitve: Uroš Mahne 2. mesto (178 krogov), Uroš Turkovič 3. mesto (174), Andrej Jagodnik 4. mesto (169) - nastopil je samo posamezno in Simon Spetič 5. mesto (167).

Mladinska ekipa (U. Mahne, M. Grlj in A. Dedič) se je uvrstila na 4. mesto, ni pa izpolnila norme za Državno prvenstvo. Uvrstila se je le prvouvrščena postojnska ekipa. Med posamezniki je za mladince nastopil še Simon Godec.

BALINANJE

Zaključena so tekmovanja v **Zimski balinarski ligi na postojnsko-bistriškem območju**. V finalnih bojih so si najboljša štiri mesta razdelile naslednje ekipe: 1. mesto **BK Železničar Postojna**, 2. **BK Planinc Il. Bistrica**, 3. **BK Transport Il. Bistrica** in 4. **BK Prestranek**.

V soboto, 16. 4., začnejo s tekmami balinarski klubi v **Super ligi**, v 1. in v 2. ligi. V soboto dopoldne, 16. 4., nastopa v 1. ligi doma v Kuteževem samo ekipa **BK Transport** proti **BK Jesenice**. V soboto, 24. 4., popoldne se bosta domači publiki

predstavila super-ligaš **BK Planinc** in prvoligaš **BK Topolc**. Tekma bo dopoldne na Topolcu.

V soboto, 30. 4., igra na domačem igrišču **BK Transport** tretji krog v 1. ligi.

ATLETIKA

Delo v atletskem krožku z učenci obeh bistrških sol in talent nekaterih posameznikov počasi daje sadove tudi na večjih tekmovanjih. Lepo število učencev od 5. do 8. razreda se že od lanskega septembra udeležuje vadbe v športni dvorani OŠ A. Žnideršiča. Vadbo vodi učitelj športne vzgoje **Zdravko Slabnik**, ki je tudi trener osnovnošolcev v AK Postojna. Več učencev ima za seboj **nastope za postojnski atletski klub**. Tokrat so se štiri učenke in en učenec udeležili **Prvenstva Slovenije v dvorani za pionirje in pionirke**. Tekmovanje je organiziral ŽAK Ljubljana 5. marca v dvorani stadiona v Šiški.

V teku na 60 m so dosegli naslednje rezultate: **Tihomir Strajnič** je nastopil med 21. tekmovalci in v finalnem teku z časom 7,75 sekunde dosegel 5. mesto. **Nastja Zirnstein** se je v isti disciplini uvrstila na 9. mesto s časom 8,85 sekunde. **Katja Smrdelj** se ni uvrstila v finalni tek.

V skoku v višino sta nastopili **Sintija Kmetec**, ki se je s 135 cm uvrstila na 10. mesto. **Mojca Klanšček** ni preskočila začetne višine.

V skoku v daljino sta se ponovno pomerili **Nastja Zirnstein**, ki je preskočila 427 cm, **Mojca Klanšček** pa 424 cm. Uvrstili sta se na 12. in 13. mesto med osemnajstimi tekmovalkami.

LOKOSTRELSTVO

Lokostrelski klub **Il. Bistrica** je 12. in 13. marca odlično izpeljal **3. Državno lokostrelsko prvenstvo v dvorani (FITA INDOR)**. Rezultate so bralci izvedeli iz drugih časopisov, zato smo za to številko **Snežnika** pripravili nekaj posnetkov in rezultate, ki so jih dosegli domači tekmovalci.

V instinktivnem slogu (goli lok) se je s **3. mestom** med dvanajstimi tekmovalci izkazal **Lado Čeligoj**.

V compound slogu (lok s škripci) so tekmovali trije predstavniki **LK Il. Bistrica** in v konkurenci 47. tekmovalcev dosegli: **Andraž Čeligoj 30.**, **Martin Hrvatini 39.** in **Igor Rudež 40. mesto**.

Na tekmovalstvu je nastopilo 99 tekmovalcev (80 moških in 19 žensk).

Zdravko Debevc

ŠOLSKI ŠPORT

LOKOSTRELSTVO

V nedeljo, 20. 3., so se mladi lokostrelci iz **Il. Bistrice, Podgrada in Knežaka** udeležili **Prvenstva osnovnih šol Slovenije v lokostrelstvu**. Posebej smo bili veseli prihoda mladih iz Knežaka, ki so se tekmovalstva udeležili prvič. Na tekmovalstvu v športni dvorani **Srednješolskega centra v Postojni** je sodelovalo skoraj 170 lokostrelcev iz vse Slovenije. Učenke in učenci osnovnih šol so tekmovali v treh slogih, starostne kategorije pa so razdelili na učence od 1.-4., 5.-6. in 7.-8. razreda.

Rezultati tekmovalcev iz občine **Il. Bistrica**: **olimpijski slog -dečki**; 1.-4. razred; **1. mesto Nejc Belušič**, OŠ D. Kette; 5.-6. razred; 7. mesto **Ales Iskra**, OŠ A. Žnideršič; 7.-8. razred; **2. mesto Andrej Primc**, OŠ A. Žnideršič; **instinktivno-dečki**; 1.-4. razred; **1. mesto Tomaž Rojc**, OŠ A. Žnideršič; **2. mesto Jan Šuštar**, OŠ A. Žnideršič; 4. mesto **Alen Barovič**, OŠ D. Kette; 9. mesto **Gregor Slavec**, OŠ D. Kette; 11. mesto **Klavdij Plavčak**, OŠ A. Žnideršič;

5.-6. razred; 8. mesto **Dejan Gombač**, R. Ukovič; 9. mesto **Nejc Štemberger**, A. Žnideršič; 10. mesto **Erik Zadel**, OŠ Tomšič; 12. mesto **Gregor Janičijević**, R. Ukovič; 15. mesto **Janko Primožič**, R. Ukovič; 16. mesto **Borut Delost**, OŠ Tomšič; 7.-8. razred; 17. mesto **Ma Jakič**, OŠ T. Tomšič; 33. mesto **Sebast Barbiš**, OŠ T. Tomšič; **compound-dečki**; 5.-6. razred; **1. mesto Tomaž Hrvatini**, D. Kette; 7.-8. razred; 4. mesto **Ma Hrvatini**, OŠ D. Kette; 5. mesto **Igor Ru**, OŠ D. Kette.

Bravo!

Lado Čeligoj

LK Il. Bistrica organizira soboto, 16. aprila, tekmo v okviru koledarja Lokostrelstva zveze Slovenije v disciplini ARROWHEAD. Tekma bo na Črničevih njivah nad Il. Bistrico in bota potekala ves dan.

Nosilci kolajn v instinktivnem slogu: 3. mesto je osvojil Lado Čeligoj (prvi z desne)

Preštevovanje zadetkov po eni izmed serij z razdalje 25 m (compound slog)

Tekmovalci v compound slogu na strelni črti